

dr hab. n. med. Mariusz Korkosz, prof. UJ
Klinika Reumatologii i Immunologii
Wydział Lekarski
Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego

Kraków, 23 lutego 2024 r.

Recenzja dotycząca osiągnięcia naukowego: „Rozpowszechnienie i przyczyny występowania dolegliwości bólowych kręgosłupa w różnych grupach społecznych” oraz istotnej aktywności naukowej dr n. med. Aleksandry Bryndal, w postępowaniu habilitacyjnym w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki o zdrowiu.

Dr n. med. Aleksandra Bryndal jest obecnie zatrudniona na stanowisku kierownika Zakładu Fizjoterapii Instytutu Nauk o Zdrowiu Akademii Pomorskiej w Słupsku. Dodatkowo pełni obowiązki nauczyciela akademickiego, na stanowisku adiunkta w Instytucie Kultury Fizycznej i Zdrowia Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koszalinie. Ukończyła Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu w 2010 uzyskując tytuł magistra fizjoterapii. Stopień doktora nauk medycznych zdobyła w 2015 roku, w Uniwersytecie Medycznym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, na Wydziale Lekarskim I, na podstawie rozprawy doktorskiej: *„Porównanie wyników badań neurofizjologii klinicznej, neuroobrazowania oraz klinicznych u chorych ze spondylozą szyjną”* wykonanej pod opieką naukową Pana prof. Juliusza Hubera. Równolegle z pracą naukową realizuje się również zawodowo, dydaktycznie i organizacyjnie w ww. jednostkach.

Do oceny przedłożono osiągnięcie naukowe p.t.: „Rozpowszechnienie i przyczyny występowania dolegliwości bólowych kręgosłupa w różnych grupach społecznych” stanowiące spójny cykl 4 publikacji (znajdujących się w bazie JCR; we wszystkich Kandydatka jest pierwszym autorem) o łącznej punktacji IF 13.4 pkt. (380 pkt. MNiSW).

Celem cyklu publikacji jest ocena rozpowszechnienia i identyfikacja przyczyn występowania zespołów bólowych kręgosłupa w różnych grupach zawodowych i u kobiet w ciąży w populacji polskiej wraz z analizą możliwych sposobów zapobiegania tym dolegliwościom.

danych demograficznych, bólu (VAS) i aktywności fizycznej oraz dwa kwestionariusze międzynarodowe wpływu bólu na funkcję (RMDQ) i niepełnosprawność (ODI). Autorzy stwierdzili, że czynniki wywołujące ból dolnych pleców to najczęściej leżenie/spanie (49.6%), siedzenie (38.7%) i chodzenie (37.2%). Uczestniczki, które nie podejmowały aktywności fizycznej w ciąży częściej doświadczały bólu pleców. Do czynników predysponujących zaliczono również ból pleców w poprzedniej ciąży, ból pleców w czasie menstruacji oraz młodszy wiek. Większość kobiet doświadczała nieistotnej lub średniej niepełnosprawności w czasie ciąży.

W pracy IV, „*Influence of pregnancy on the occurrence of lumbar spine pain in Polish women – a retrospective study*”, Habilitantka poddała analizie czynniki predysponujące do bólu w odcinku lędźwiowym u kobiet oraz wpływ przebycia ciąży na ból tego odcinka oraz funkcję i niepełnosprawność. Uczestniczkami projektu było 1112 kobiet (nieródek – gr. I [78.4%] i rodzących w przeszłości – gr. II) leczonych w ośrodku klinicznym położniczo-ginekologicznym oraz studentki UM w Poznaniu, które wypełniły kwestionariusz ankietowy. Zastosowano autorski kwestionariusz oraz kwestionariusze stosowane w pracy III. Autorzy nie wykazali istotnych statystycznie różnic pomiędzy grupami w odniesieniu do intensywności bólu, funkcji i niepełnosprawności. Według Autorów co najmniej rok po porodzie nie ma różnicy w występowaniu bólu dolnego odcinka kręgosłupa pomiędzy grupami.

Obserwacje i wnioski z ww. prac stanowią wkład w promowanie narzędzi oceny skali występowania i charakteru dolegliwości w zakresie kręgosłupa w grupach zawodowych narażonych na czynniki mechaniczne oraz u kobiet w ciąży i kobiet, które w ciąży nie były. Wyniki prac pokazują istotne czynniki ryzyka oraz skalę problemu występowania bólu kręgosłupa w badanych populacjach wraz z konsekwencjami, tj. zaburzeniami funkcji i niepełnosprawnością. Przedstawione wyniki są ważne z praktycznego punktu widzenia, a jako osiągnięcie naukowe stanowią istotny wkład Habilitantki do dyskusji nad szeroko pojętą jakością życia w wybranych grupach uczestników badań. Wskazane zagadnienia związane z oceną przydatności wykorzystania kwestionariuszy do oceny stanu klinicznego, funkcjonalnego i niepełnosprawności związanych z bólem kręgosłupa mogłyby być stałym elementem procesu zapobiegania nawracającym lub trwałym zmianom. Prace Habilitantki wprowadziły do sformułowania pewnych wniosków, które należałoby wkomponować w profilaktykę zespołów bólowych kręgosłupa u fizjoterapeutów i pielęgniarek oraz opiekę specjalistyczną nad kobietami ciężarnymi, co jak się wydaje jest możliwe, ale jednak trudne do implementacji na szeroką skalę. Ponadto należy zdać sobie sprawę, że uczestnikami projektów byli przecież pracujący „zdrowi ludzie”, dla których ból kręgosłupa jest i będzie

Habilitationka recenzowała 4 artykuły oryginalne dla International Journal of Environmental Research and Public Health, Children.

W działalności dydaktycznej Habilitationka pełni obowiązki akademickie w swoich macierzystych uczelniach, tj. Uniwersytecie Pomorskim w Słupsku i Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Koszalinie – w obu jest adiunktem i prowadzi zajęcia na kierunku fizjoterapii. Była opiekunem 19 prac magisterskich na kierunku Fizjoterapia i Pielęgniarstwo, gdzie również recenzowała 15 prac magisterskich.

W działalności organizacyjnej należy podkreślić pełnioną od 2017 roku przez Kandydatkę funkcję Kierownika Zakładu Fizjoterapii w Instytucie Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Pomorskiego w Słupsku oraz bycie od 2021 roku członkiem Komisji Naukowej i Rady Instytutu Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Pomorskiego w Słupsku. W latach 2013-2016 była sekretarzem redakcji recenzowanego czasopisma „Zeszyty Promocji Rehabilitacji, Ortopedii, Neurofizjologii i Sportu. Habilitationka jest również członkiem Komisji Rehabilitacji i Integracji Społecznej O/PAN w Poznaniu, Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii oraz Polskiego Towarzystwa Rehabilitacji. Brała udział w szeregu konferencji naukowo-szkoleniowych w roli członka komitetu organizacyjnego.

Należy zauważyć również nagrodę przyznaną Habilitationce przez rektora Akademii Pomorskiej w Słupsku za działalność dydaktyczną za rok akademicki 2021/2022.

Na podstawie analizy przedstawionej mi do oceny dokumentacji, biorąc pod uwagę dorobek naukowy, dydaktyczny, osiągnięcia w zakresie kształcenia i rozwoju kadry medycznej oraz działalność organizacyjną, w formalnej zgodzie z zapisami Art. 219. 1. Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. (z późn. zm.), Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, pozwalam sobie wystąpić z wnioskiem do Wysokiej Rady Dyscypliny Nauki o Zdrowiu Collegium Medicum im. L. Rydygiera w Bydgoszczy UMK w Toruniu o nadanie dr n. med. Aleksandrze Bryndal stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplinie nauki o zdrowiu.

dr hab. n. med. Mariusz Korkosz, prof. UJ